

Concursul interjudețean de matematică
"DANUBIUS" – 2016
Corabia, Ediția a 10-a

Clasa a XI-a

Subiectul I.

Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^{ax} \cos bx$

a) Să se calculeze $f'(x)$, $f''(x)$ și $f'''(x)$, $x \in \mathbf{R}$.

b) Să se determine $f'''(x)$ în cazul în care $a = -\frac{1}{2}$ și $b = \frac{\sqrt{3}}{2}$.

c) În cazul de la punctul b), să se determine $l = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \frac{f^{(3k)}(0)}{k(k+1)}$.

Conf.univ. dr. **Andrei Vernescu**

Subiectul II

Să se determine $X \in M_2(\mathbf{C})$ știind că $X^2 + 2X = \begin{pmatrix} 3 & 12 \\ 0 & 15 \end{pmatrix}$.

dr. **Ovidiu Pop**, Satu Mare

Subiectul III.

Pentru $a, b > 0$, fie $E(a, b) = \frac{2a+3b}{4a+5b} + \frac{2b+3a}{4b+5a}$.

Să se demonstreze că $\{E(a, b) \mid a, b > 0\} \subset \left(\frac{11}{10}, \frac{10}{9}\right]$ și că $\frac{11}{10}$ și $\frac{10}{9}$ sunt cele mai bune constante cu aceasta proprietate (adică intervalul $\left(\frac{11}{10}, \frac{10}{9}\right]$ este cel mai mic posibil).

dr. **Dorin Mărghidanu**

Subiectul IV.

Fie $A, B, C, D \in \mathcal{M}_n(\mathbf{C})$, cu A inversabilă. Demonstrați că dacă $A(C - A^{-1}) + BD = i(BC - AD)$ atunci $(C - A^{-1})A + DB = i(CB - DA)$.

student **Luigi-Ionuț Catană**

Notă. Toate subiectele sunt obligatorii.
Fiecare subiect este notat de la 0 la 7 puncte.
Timp efectiv de lucru 3 ore.

Concursul interjudețean de matematică
"DANUBIUS" – 2016
Corabia, Ediția a 10-a

Clasa a XI-a - Barem de corectare –

Subiectul I.

Se consideră funcția $f: \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^{ax} \cos bx$

a) Să se calculeze $f'(x)$, $f''(x)$ și $f'''(x)$, $x \in \mathbf{R}$.

b) Să se determine $f'''(x)$ în cazul în care $a = -\frac{1}{2}$ și $b = \frac{\sqrt{3}}{2}$.

c) În cazul de la punctul b), să se determine $l = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \frac{f^{(3k)}(0)}{k(k+1)}$.

Conf.univ. dr. **Andrei Vernescu**

Soluție :

a) Efectuând calculele după regulile uzuale de derivare, se obține succesiv:

$$f'(x) = ae^{ax} \cos bx - be^{ax} \sin bx$$

$$f''(x) = (a^2 - b^2)e^{ax} \cos bx - 2abe^{ax} \sin bx$$

$$f'''(x) = (a^3 - 3a^2b)e^{ax} \cos bx - (3a^2b - b^3)e^{ax} \sin bx.$$

b) Înlocuind în expresia derivatei de ordinul trei valorile indicate ale lui a și b , se obține

$$f'''(x) = e^{-\frac{x}{2}} \cos \frac{x\sqrt{3}}{2},$$

adică

$$f'''(x) = f(x).$$

deci derivatele "se repetă" din trei în trei.

c) Se obține $f^{(3k)}(0) = 1$, deci limita cerută este

$$l = \lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n \frac{1}{k(k+1)} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) = 1.$$

Subiectul II

Să se determine $X \in M_2(\mathbf{C})$ știind că $X^2 + 2X = \begin{pmatrix} 3 & 12 \\ 0 & 15 \end{pmatrix}$.

dr. **Ovidiu Pop**, Satu Mare

Soluție: $X \in M_2(\mathbf{C}) \Rightarrow \exists a, b, c, d \in \mathbf{C} : X = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}$.

$$X^2 + 2X = \begin{pmatrix} 3 & 12 \\ 0 & 15 \end{pmatrix} \Leftrightarrow \begin{pmatrix} a^2 + bc + 2a & b(a+d+2) \\ c(a+d+2) & bc + d^2 + 2d \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 & 12 \\ 0 & 15 \end{pmatrix} \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} a^2 + bc + 2a = 3 \\ b(a+d+2) = 12 \\ c(a+d+2) = 0 \\ bc + d^2 + 2d = 15 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} c = 0 \\ a^2 + 2a - 3 = 0 \\ d^2 + 2d - 15 = 0 \\ b(a+d+2) = 12 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} c = 0 \\ a \in \{-3, 1\} \\ d \in \{-5, 3\} \\ b(a+d+2) = 12 \end{cases}$$

$$\begin{cases} a = -3 \\ d = -5 \\ c = 0 \\ b = -2 \end{cases} \Rightarrow X = \begin{pmatrix} -3 & -2 \\ 0 & -5 \end{pmatrix}; \quad \begin{cases} a = -3 \\ d = 3 \\ c = 0 \\ b = 6 \end{cases} \Rightarrow X = \begin{pmatrix} -3 & 6 \\ 0 & 3 \end{pmatrix};$$

$$\begin{cases} a = 1 \\ d = -5 \\ c = 0 \\ b = -6 \end{cases} \Rightarrow X = \begin{pmatrix} 1 & -6 \\ 0 & -5 \end{pmatrix}; \quad \begin{cases} a = 1 \\ d = 3 \\ c = 0 \\ b = 2 \end{cases} \Rightarrow X = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 3 \end{pmatrix}.$$

Subiectul III.

Pentru $a, b > 0$, fie $E(a, b) = \frac{2a+3b}{4a+5b} + \frac{2b+3a}{4b+5a}$.

Să se demonstreze că $\{E(a, b) \mid a, b > 0\} \subset \left[\frac{11}{10}, \frac{10}{9}\right]$ și că $\frac{11}{10}$ și $\frac{10}{9}$ sunt cele mai bune constante cu aceasta proprietate (adică intervalul $\left[\frac{11}{10}, \frac{10}{9}\right]$ este cel mai mic posibil).

dr. *Dorin Mărghidanu*

Soluție

Observăm că, pentru $a, b > 0$, cu notația $x := \frac{a}{b} > 0$, avem:

$$E(a, b) = \frac{2a+3b}{4a+5b} + \frac{2b+3a}{4b+5a} = \frac{2\frac{a}{b}+3}{4\frac{a}{b}+5} + \frac{2+3\frac{a}{b}}{4+5\frac{a}{b}} = \frac{2x+3}{4x+5} + \frac{2+3x}{4+5x}.$$

Pentru funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{2x+3}{4x+5} + \frac{2+3x}{4+5x}$, avem:

$$f'(x) = \frac{-18(x^2-1)}{4x+5} \cdot \frac{1}{4+5x}^2, \text{ iar } f'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 1. \text{ Deci } x = 1 \text{ este abscisa}$$

punctului de maxim, maxim atins în $f(1) = \frac{5}{9} + \frac{5}{9} = \frac{10}{9}$.

Funcția f este crescătoare pe $(0, 1)$ și descrescătoare pe $(1, \infty)$. Cum

$$\lim_{x \rightarrow +0} f(x) = \frac{3}{5} + \frac{2}{4} = \frac{11}{10} \text{ și } \lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{1}{2} + \frac{3}{5} = \frac{11}{10}, \text{ infimumul funcției } f \text{ este } \frac{11}{10}.$$

Din f continuă, și cu *proprietatea lui Darboux*, rezultă că funcția f ia toate valorile dintre $\frac{11}{10}$ și $\frac{10}{9}$. Maximul funcției (și implicit al expresiei $E(a, b)$) este obținut când $x = 1$, deci când $a = b$.

Infimumul funcției (și implicit al expresiei $E(a, b)$) se obține când:

$x \rightarrow +0$ (adică $a \rightarrow +0$, sau $b \rightarrow \infty$), sau $x \rightarrow \infty$ (deci când $a \rightarrow \infty$, sau $b \rightarrow +0$).

Subiectul IV.

Fie $A, B, C, D \in \mathcal{M}_n(\mathbb{C})$, cu A inversabilă. Demonstrați că dacă $A(C - A^{-1}) + BD = i(BC - AD)$ atunci $(C - A^{-1})A + DB = i(CB - DA)$.
student **Luigi-Ionuț Catană**

Soluție:

$$\begin{aligned} A(C - A^{-1}) + BD = i(BC - AD) &\Rightarrow AC - AA^{-1} + BD - iBC + iAD = O_n \\ \Rightarrow (A - iB)C + i(A - iB)D = I_n &\Rightarrow (A - iB)(C + iD) = I_n \\ \Rightarrow A - iB = (C + iD)^{-1} &\Rightarrow (C + iD)(A - iB) = I_n \\ \Rightarrow CA - iCB + iDA + DB = I_n &\Rightarrow CA - A^{-1}A + DB = i(CB - BA) \\ \Rightarrow (C - A^{-1})A + DB = i(CB - DA). \end{aligned}$$

